

Kursplan för

Psykoterapeutisk klinik 1, 11 hp

Psychotherapy in Clinical Practice 1, 11 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2020.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT17 , VT20 , HT20 , HT22 , HT23 , HT24

Kurskod	2PT122
Kursens benämning	Psykoterapeutisk klinik 1
Hp	11 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykoterapi
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CNS
Datum för fastställande	2017-05-10
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2020-04-01
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2020

Särskild behörighet

Ingen särskild behörighet.

Student som underkänts i VFU (verksamhetsförlagd utbildning) eller motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

I denna kurs ska studenten tillägna sig kunskaper och färdigheter i att tillämpa kognitiv beteendeterapi för patienter med ångest- och depressionsproblematik, även i fall då dessa problem är kopplade till stressrelaterad problematik eller somatiska problem. Syftet med kursen är att studenten ska utveckla förmåga att bedöma patienters problematik, göra diagnostisk kartläggning samt bedöma patientens motivation och möjlighet att genomgå kognitiv beteendeterapi.

Kursen syftar också till att integrera kunskaper från andra kurser på programmet beträffande terapeutiska färdigheter, samt att tillämpa och träna dessa i relation till sin egen utveckling i rollen som

kognitiv beteendeterapeut.

Kunskap och förståelse

Efter godkänd kurs ska studenten kunna

- redogöra för psykometriska aspekter av betydelse vid mätning av psykologiska fenomen och ta i beaktande betydelsen av att kontinuerligt mäta och utvärdera den psykoterapeutiska behandlingen,
- redogöra för diagnostiska instrument och skattningsskalor lämpliga för patienter med depressions- och ångestproblematik,
- redogöra för DSM- och ICD-systemen gällande diagnoser vid depressions- och ångestproblematik, samt
- beskriva och analysera kvaliteten i det egna terapeutiska arbetet i relation till patientens problem och till den egna professionella rollen i psykoterapisituationen.

Färdigheter och förmågor

Efter godkänd kurs ska studenten visa förmåga att

- skriva journal och tillämpa journal- och sjukvårdslagstiftning samt dokumentera behandlingsarbetet i form av inspelning av sessioner, sessionsrapporter och behandlingsrapporter,
- genomföra diagnostiska intervjuer, administrera självskattningsskalor och på ett fördjupat sätt återkoppla resultaten till patienter,
- reflektera kring, visa förståelse för samt etablera en arbetsallians och genom behandlingen värna alliansen och dess betydelse för behandlingsresultatet,
- kunna operationalisera psykiskt lidande, mäta beteende, utföra beteendeanalys och fallkonceptualisering och under handledning planera behandling med kognitiv beteendeterapi,
- i samarbete med patienten komma fram till mål för behandlingen,
- på ett strukturerat sätt presentera relevant kliniskt material och problemställningar samt under handledning rekommendera åtgärder,
- samarbeta och föra dialog med psykoterapihandledare och medstudenter, ta till sig och följa information och återkoppling på patientarbetet samt reflektera över egen kunskap och egna utvecklingsområden,
- föra fördjupade teoretiska resonemang kring patientens problem och förmedla det så att patienten förstår och kan relatera till sin problembild och ta ställning till behandlingsförslag,
- följa behandlingsplanen samt vid behov revidera denna i syfte att bättre nå behandlingsmålen, samt
- utifrån kunskap om terapeutfärdigheter i terapisisituationen visa förmåga att granska eget beteende i den terapeutiska situationen.

Värderingar och förhållningssätt

Efter godkänd kurs ska studenten visa förmåga att

- förhålla sig professionellt gentemot patienter och deras närstående,
- förstå och förhålla sig till konsekvenser av lagstiftning och de organisatoriska förutsättningarna för bedömning, diagnostik och behandling med kognitiv beteendeterapi i klinisk tillämpning,
- reflektera över mångfaldsaspekters betydelse vid bedömning och behandling,
- inse betydelsen av den egna aktiviteten för att generera kunskap i samband med psykoterapihandledningen,
- inse betydelsen av att handledaren bär det kliniska ansvaret för patienten och att det har konsekvenser för den egna friheten som behandlare, samt
- granska egna värderingar som kan påverka yrkesutövandet som psykoterapeut så att ingen diskrimineras p.g.a. av könstillhörighet, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuella läggning eller funktionsvariation.

Innehåll

Kursen är indelad i följande tre (3) moment:

Psykiatrisk diagnostik och bedömning, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Målet för momentet är att studenten ska utveckla kunskaper och visa färdigheter gällande psykometri, psykiatrisk diagnostik och psykoterapibedömning i samband med kognitiv beteendeterapi.

Studenten ska genomföra psykiatrisk diagnostik och psykoterapibedömningar samt tillämpa intervju- och samtalsmetodik gällande patienter med ångest- och depressionsproblematik.

Kognitiv beteendeterapi under handledning, 7.0 hp

Betygsskala: GU

Målet är att studenten ska utveckla färdigheter i att tillämpa kognitiv beteendeterapi med särskild tonvikt på struktur, agenda och alliansskapande strategier vid tillämpning av kognitiv beteendeterapi för patienter med ångest- och depressionsproblematik.

Självupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter, 1.0 hp

Betygsskala: GU

Målet är att studenten ska kunna kritiskt granska, reflektera kring och utveckla den professionella rollen som kognitiv beteendeterapeut.

Arbetsformer

Undervisningen bygger på studentaktivt lärande och sker i form av handledning i grupp, VFU, reflektionsgrupper och mentorssamtal, föreläsningar, seminarier m.m.

Deltagande i handledning i grupp, VFU, reflektionsgrupper, seminarier och mentorssamtal är obligatoriskt och förutsätter en aktiv medverkan och eget ansvarstagande från studenten.

Moment 1, Psykiatrisk diagnostik och bedömning och moment 2, Kognitiv beteendeterapi under handledning

Undervisningen sker främst i form av VFU på studenternas praktikplacering och psykoterapihandledning i grupp om 3-4 studenter. De psykiatriska bedömningar och den psykoterapi som bedrivs av studenterna under handledning dokumenteras genom inspelade psykoterapisessioner, skriftliga sessionsrapporter, journalanteckningar, beteendeanalyser och fallkonceptualiseringar samt behandlingsrapporter. I psykoterapihandledningen ges möjlighet till reflektion, diskussion och analys av patientarbetet med avseende på såväl diagnostiska ställningstaganden som psykoterapeutiska. Studenterna förutsätts aktivt bidra med reflektioner och frågeställningar kring eget och andra gruppmedlemmars patientmaterial, samt övar färdigheter och interventioner genom gestaltande rollspel och pedagogiska presentationer. I samarbete med psykoterapihandledaren söker och presenterar studenten relevant litteratur och vetenskapligt förankrad kunskap kopplat till problemställningarna för de aktuella patienterna.

Moment 3, Självupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter

Momentet består av seminarium, individuella mentorsamtal och mentorsledda reflektionsgrupper. Olika pedagogiska metoder för att beröra aspekter som benämns terapeutfärdigheter respektive terapeutroll tillämpas. Studenten ska utveckla egen erfarenhet av terapeutiska tekniker inom kognitiv beteendeterapi samt få metoder för självreflektion, analys och kritisk granskning av utvecklingen av sin egen terapeutroll. De två huvudsakliga arbetsformerna för detta är:

- Individuella mentorsamtal
Samtalen syftar till att formulera och följa upp individuella mål med utbildningen, egen

prioritering och tidsplan för dessa, samt vidmakthållande av terapeutisk kompetens. En skriftlig utvecklings- och vidmakthållandeplan för studenten, som inkluderar procedur för att självregistrera och förbättra variabler i den professionella rollen, ska göras och lämnas till mentorn.

- Reflektionsgrupp

I reflektionsgruppen får studenten egen erfarenhet av terapeutisk teknik (upplevelsebaserat) vilket sker i interaktion med övriga deltagare i gruppen samt med en reflektionsgruppsledare. I denna del tillämpas olika pedagogiska metoder för att beröra aspekter av terapeutfärdigheter samt att observera, analysera och kritiskt reflektera kring utvecklingen av den egna rollen som psykoterapeut. Studenten ska genom tillämpning av terapeutiska tekniker inom kognitiv beteendeterapi på sig själv, utveckla sin egen terapeutroll. Studenten ska även mellan undervisningstillfällena arbeta med hemuppgifter.

Examination

Moment 1, Psykiatrisk diagnostik och inriktningsspecifik bedömning, examineras genom att psykoterapihandledaren följer hur studenten genomför bedömningsprocessens olika delar. Där ingår att genomföra diagnostiska intervjuer, göra diagnostiska ställningstaganden och bedömningar av de aktuella patienternas möjligheter att tillgodogöra sig kognitiv beteendeterapi.

Moment 2, Kognitiv beteendeterapi under handledning, examineras genom att studenten under handledning gör funktionella analyser och/ eller kognitiv konceptualisering av centrala problembeteenden och sammanställer dessa skriftligt. Sammanställningen ska godkännas av handledaren i samband med att behandlingen startar. En behandlingsrapport där behandlingsprocessen i sin helhet sammanfattas och utvärderas är ett krav för godkänt och görs för varje avslutad behandling.

För moment 1 och 2 sker examinationen även inom ramen för psykoterapihandledningen genom kontinuerlig bedömning av studentens kompetens så som den kommer till uttryck i patientarbetet. Underlag för bedömning är inspelade terapisesioner, skriftliga sessions- och behandlingsrapporter samt journalanteckningar som ska presenteras i samband med varje session. Aktivt deltagande i diskussioner och i rollspel som gestaltar relevanta terapeutfärdigheter krävs och utgör underlag för bedömning.

Moment 3, Självupplevd erfarenhet, examineras genom att studenten utarbetar och lämnar in en utvecklingsplan i samband med mentorssamtal. Närvaro vid reflektionsgruppsträffar och mentorssamtal är obligatoriska.

För att en examinationsuppgift ska vara aktuell för bedömning måste den ha inkommit inom utsatt tid, annars hänvisas studenten till omexaminationstillfället.

Samtliga examinationsuppgifter ges betyget U eller G.

På respektive moment ges något av betygen U eller G.

För betyget G på ett moment, krävs G på samtliga examinationsuppgifter och fullgjorda obligatoriska utbildningsinslag.

Betyg på hel kurs

På kursen ges något av betygen U eller G. För betyget G på hel kurs krävs G på alla moment 1, 2 och 3.

Frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag

Examinator bedömer om och i så fall hur frånvaro från eller ej fullgörande av obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i eller fullgjort de obligatoriska utbildningsinslagen, eller tagit igen frånvaro/ brister i enlighet med examinatorns anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från eller ej fullgörande av ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att studenten inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Begränsning av antalet examinationstillfällen

Vad gäller VFU begränsas antalet gånger en student har rätt att delta/ genomgå kursen och examineras på densamma till två (2) gånger.

Riktlinjer vid avbrytande av VFU

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Möjlighet till undantag från kursplanens föreskrifter om examination

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frångå kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade kunskaper, färdigheter och förhållningssätt får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Om kursen läggs ner eller genomgår stora förändringar kommer information om övergångsbestämmelser att anges här.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt KIs lokala riktlinjer. Sammanställning av studenternas svar i kursenkät samt kursansvarigs analys av dessa publiceras på KIs öppna kurswebb.

Inriktningsspecifika kurser ges under förutsättning att antalet antagna studenter på kursen är minst hälften av antalet tillgängliga studieplatser per inriktning.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

The therapeutic relationship in the cognitive behavioral psychotherapies

Gilbert, Paul (Ed.); Leahy, Robert L. (Ed.)

London : Routledge, 2007 - 292 s.

ISBN:978-0-415-38437-7 (hbk.) LIBRIS-ID:10411738

[Sök i biblioteket](#)

Linton, Steven James; Flink, Ida

12 verktyg i KBT : från teori till färdighet

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2011 - 390 s.

ISBN:978-91-27-12112-6 (inb.) LIBRIS-ID:11789339

[Sök i biblioteket](#)

Oxford guide to behavioural experiments in cognitive therapy

Bennett-Levy, James

Oxford : Oxford University Press, 2004 - xxi, 461 s.

ISBN:0-19-852916-3 (hft.) LIBRIS-ID:9373318

[Sök i biblioteket](#)

Linton, Steven James; Bergbom, Sofia; Landström Flink, Ida

Beteendeanalys steg för steg : grunden till en effektiv KBT-behandling

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2013 - 216 s.

ISBN:9789127132146 (inb.) LIBRIS-ID:13913153

[Sök i biblioteket](#)

Experiencing CBT from the inside out : a self practice/self-reflection

Bennett-Levy, James.; Thwaites, Richard; Haarhoff, Beverly; Perry, Helen

New York : Guilford, 2015. - xvi, 278 pages

ISBN:1462518893 LIBRIS-ID:17851919

[Sök i biblioteket](#)

Etik och juridik - för psykologer och psykoterapeuter

Sverne Arvill, Ebba; Hjelm, Åke; Johnsson, Lars-Åke; Sääf, Christina

8 uppl. : Studentlitteratur AB, 2020 - 456 sidor

ISBN:9789144137759 LIBRIS-ID:kws72brkhhn8p127

[Sök i biblioteket](#)

Farmer, Richard F.; Chapman, Alexander L.

Behavioral interventions in cognitive behavior therapy : practical guidance for putting theory into action

Second edition. : Washington, D.C. : American Psychological Association, [2016] - vi, 430 p.

ISBN:9781433820359 LIBRIS-ID:18240553

[Sök i biblioteket](#)

Ytterligare litteratur i form av manualer och litteratur tillkommer i samråd med handledaren.

Fördjupningslitteratur

I tillägg till nedanstående hänvisas till bokserien "Treatments that work", som innehåller en rad olika böcker med olika titlar. Som student på KI når du alla titlar via KIB, men du behöver söka på respektive titel. Besök först www.oxfordclinicalpsych.com/page/ttwseries/treatments-that-work-series för att identifiera den bok du vill ha, och sök sedan upp den på kib.ki.se

MINI-D 5 : diagnostiska kriterier enligt DSM-5

Pilgrim Press, 2014 - 410 s.

ISBN:9789198997916 LIBRIS-ID:17238133

[Sök i biblioteket](#)

Psykiatri

Herlofson, Jörgen; Ekselius, Lisa; Lundin, Anders; Mårtensson, Björn; Åsberg, Marie

2., [rev. och omarb.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2016 - 879 s.

ISBN:9789144094977 LIBRIS-ID:19600701

[Sök i biblioteket](#)